

ปี 2553 เศรษฐกิจจีนนำเศรษฐกิจโลก

โดย สุรศักดิ์ ธรรมโม *

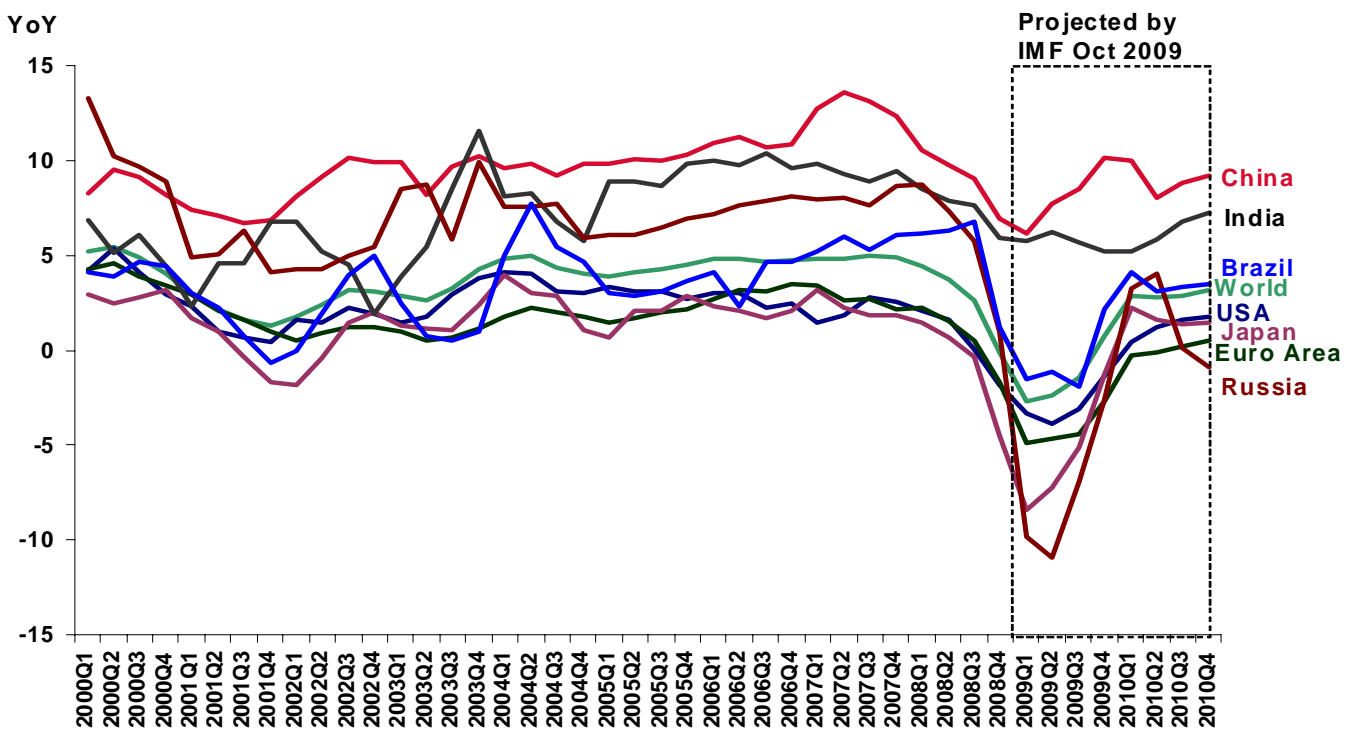
สำหรับแฟนประจำ SIU ทุกท่านคงไม่ต้องแนะนำตัวกันให้มากความครับผมเป็นใคร...แต่สำหรับผู้ที่มาอ่านครั้งแรก...คงต้องแนะนำตัวกันตามธรรมเนียมเบื้องต้น

ผมเป็นนักเศรษฐศาสตร์ประจำ SIU หรือเว็บไซต์ Siam Intelligence Unit หรือ www.siamintelligence.com โดยบทความนี้ เป็นบทความแรกของคอลัมน์ในเว็บไซต์ Siam Intelligence Unit ที่ชื่อว่า “Political Economy Intelligence by SIU” ซึ่งจะนำเสนอบทความเชิงวิเคราะห์เศรษฐกิจการเมืองของโลกและจนถึงประเทศไทย ทุกๆสัปดาห์

เมื่อเขียนถึงเศรษฐกิจโลก ผมคงต้องเสนอกับท่านผู้อ่านว่า ปี 2553 จะเป็นปีแรก ที่เศรษฐกิจจีนมีส่วนในการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก (Contribution to Growth) มากกว่าครึ่งหนึ่ง หรือกล่าวง่ายๆว่า การขยายตัวของเศรษฐกิจโลกในปี 2553 ถูกนำโดยการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนเพียงประเทศเดียวเพราะมีส่วนในการขยายตัวมากกว่าครึ่งหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็นครั้งแรกในรอบสองร้อยปี ที่การขยายตัวของเศรษฐกิจโลกถูกนำโดยการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนเพียงประเทศเดียว ไม่ใช่เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ดังที่เคยเป็นมาในอดีต ที่ผมกล่าวเช่นนั้น เพราะผมอาศัยฐานข้อมูลการประเมินของกองทุนการเงินระหว่างประเทศหรือ World Economic Outlook Database ณ เดือนตุลาคม 2552 เป็นเกณฑ์ในการอ้างอิง (ดู Chart ที่ 2)

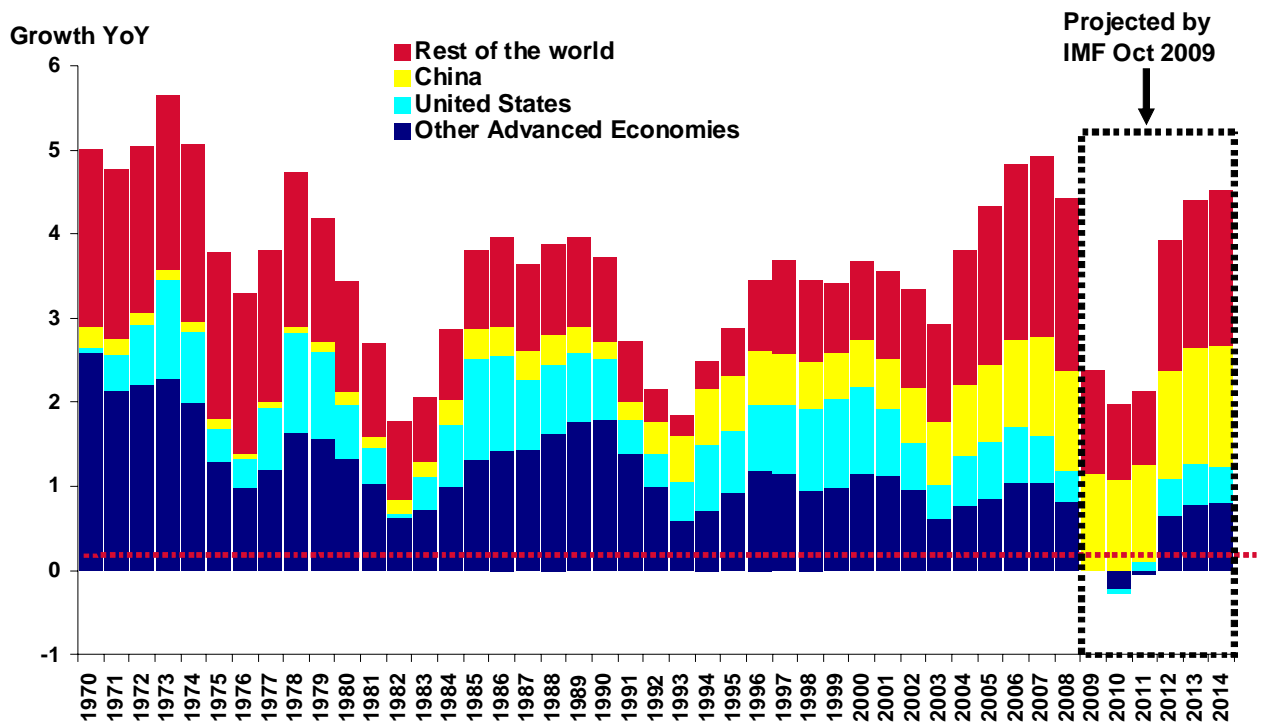
นอกจากนี้ ถ้าเราเชื่อตามการประมาณการณ์ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ซึ่งได้ประมาณการณ์เศรษฐกิจประเทศต่างๆและโลกล่าสุด ณ เดือน ตุลาคม 2552 พบว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจจีน (Economic Growth) จนถึงปี 2014 หรือ พ.ศ. 2557 นั้นสูงกว่าประเทศตะวันตกเช่นสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่นรวมทั้งประเทศเกิดใหม่ดาวรุ่ง ที่สำคัญเช่น อินเดีย บราซิล และรัสเซีย ดัง Chart 1 ด้านล่าง

Chart 1 การขยายตัวของเศรษฐกิจจีนและประเทศสำคัญ

ที่มา: กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ตุลาคม 2552

Chart 2 สัดส่วนการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก (Contribution to Global Growth) เศรษฐกิจ สหรัฐ จีนและประเทศอื่น ๆ

ที่มา: กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ตุลาคม 2552

ถ้าดูตาม Chart ที่ 1 นี้จะเห็นว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนในปี 2010 หรือพ.ศ. 2553 จะขยายตัวเฉลี่ยประมาณ 9 % ต่อปีในขณะที่เศรษฐกิจโลกจะขยายตัวเฉลี่ยที่ประมาณ 3 % ต่อปี และอินเดีย บราซิล สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรปและรัสเซียจะมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2553 ที่ 6.3 % ต่อปี 3.5% ต่อปี 1.24 % ต่อปี 1.67 % ต่อปี 0.07 % ต่อปีและ 1.6 %ต่อปี ตามลำดับ

และ ถ้าดูตาม Chart ที่ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกในปี พ.ศ. 2552-2557 (ค.ศ. 2009-14) มาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอะไร ซึ่งจากการประเมินของกองทุนการเงินระหว่างประเทศพบว่าในปี 2553 และ 2554 นั้นการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนจะมีสัดส่วนต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก (China Economic Growth to Global Economic Growth) ประมาณ 63.3 % และ 55.5 % ต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก ในขณะที่ปี 2555 จนถึง ปี 2557 นั้น สัดส่วนการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกจะลดลงมาอยู่ที่เฉลี่ยประมาณ 32% ต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก อันเป็นผลมาจากเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปและญี่ปุ่นนั้นเริ่มกลับมาขยายตัวในช่วงนั้น

ทั้งหมดนี้ บอกอะไร

- (1) อย่างน้อยในสองปีนี้ (พ.ศ.2553-54) การขยายตัวของเศรษฐกิจโลกจะมาจากประเทศจีนเป็นสำคัญ เพราะประเทศพัฒนาแล้วโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรปและญี่ปุ่นมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ต่ำ อันเป็นผลมาจากวิกฤติเศรษฐกิจโลกที่ผ่านมา ดังนั้น ความเป็นอยู่ของเศรษฐกิจจีนจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก กล่าวคือ ถ้าเศรษฐกิจจีนมีการขยายตัวตามการคาดหมาย จะส่งผลให้การขยายตัวของเศรษฐกิจยังคงสามารถขยายตัวเฉลี่ยที่ประมาณ 3 % ต่อปีได้ ในทางตรงกันข้าม ถ้าเศรษฐกิจจีนประสบภาวะฟองสบู่หรือภาวะเศรษฐกิจขยายตัวต่ำกว่าที่คาด คือต่ำกว่า 8 % ต่อปีจะส่งผลให้เศรษฐกิจโลกจะ

ขยายตัวต่ำกว่า 3 % ซึ่งนั้นจะส่งผลต่อภาวะเศรษฐกิจให้เติบโตต่ำซึ่งไม่เป็นผลดีต่อทั้งประเทศจีนเองและประเทศที่เหลือทั่วโลก

- (2) อิทธิพลของเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น นั้นแม้ใน 2 ปีข้างหน้าจะลดลง แต่อาจจะกลับมาในปี 2555 เป็นต้นไป ดังนั้น ธุรกิจใดที่ยังคงต้องพึ่งพิงตลาดประเทศนี้อาจจะต้องอดทนรอจนถึงปี 2555 เป็นต้นไปที่ภาวะเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่นนั้นค่อยๆกลับมาขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้น แต่นั่นน่าจะเป็นเรื่องที่สงวนไว้เฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีเงินกำไรสะสมหรือเงินทุนค่อนข้างสูงจนสามารถอดทนรอการฟื้นตัวของเศรษฐกิจกลุ่มประเทศดังกล่าวได้ ในขณะที่ธุรกิจขนาดเล็กที่เน้นตลาดส่งออกเป็นกลุ่มประเทศดังกล่าวอาจจะต้องเผชิญกับยอดขายที่ลดลงและที่สุดจะนำไปสู่การเลิกกิจการหรือลดต้นทุนผ่านการปลดคนงาน หรือในกรณีที่โชคดีที่สุด ถ้าสามารถเปลี่ยนตลาดส่งออกหลักให้เป็นประเทศจีนอินเดีย จะสามารถรอดพ้นภาวะยอดขายลดลงได้
 - (3) ประเทศที่เห็นส่งออกไปยังจีนจะยังคงความได้เปรียบสูงมากใน 2 ปีนี้ หรืออีกนัยหนึ่งคือประเทศที่ผูกพันกับเศรษฐกิจประเทศจีนจะได้อานิสงส์สูง ซึ่งเท่าที่ผมประเมินได้แก่ ไต้หวัน เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย เป็นกลุ่มประเทศที่ผึกการส่งออกไปยังประเทศจีนค่อนข้างสูง โดยเฉพาะออสเตรเลียที่ส่งออกรถพยาบาลธรรมชาติจำนวนมากไปยังจีนจะได้อานิสงส์ค่อนข้างมากจากการขยายตัวของเศรษฐกิจจีน
 - (4) ประเทศจีนจะเป็นศูนย์กลางในวาระการถกเถียงเรื่องเศรษฐกิจ การเมืองใน 2 ปีนี้ เพราะกลุ่มชะตากรรมของการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกในสัดส่วนที่สูง ดังนั้น แรงกดดันจากต่างประเทศที่ทรงอิทธิพลโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาในการกดดันให้จีนเปิดตลาดรับสินค้านำเข้าหรือให้สินค้าส่งออกของจีนแพงขึ้นผ่านการกดดันให้จีนเพิ่มค่าเงินหยวน หรือการเพิ่มภาษีสินค้านำเข้าจากจีนจะเป็นวาระทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ใน 2 ปีนี้ ซึ่งผมค่อนข้างเชื่อว่าเวทีการเมืองระหว่างประเทศในทุกๆเวทีจากนี้ไป จะมี “จีน” เป็นศูนย์กลางในการถกเถียงกันไต่จากประเทศตะวันตกอันมีสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปเป็นแกนนำ แต่ “จีน” จะไม่ใช่เป็นประเทศหัวเดียวกระเทียมลีบในการสู้ตะวันตก เพราะเท่าที่เห็น “จีน” ได้ผนึกตนเองกับประเทศกลุ่ม BRICs ที่เหลืออันประกอบไปด้วย บราซิล รัสเซีย อินเดียและจีน ซึ่งจีนเองเป็นสมาชิกใน BRICs อยู่ด้วย
- การค้ำยันของประเทศตะวันตกโดย BRICs สามารถกำหนดวาระโลกได้ ดังจะเห็นจากการประชุมภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์คต้องล้มไปเพราะการรวมกลุ่มของ จีน อินเดียและบราซิลในการต่อต้านร่างข้อตกลงแบบมัดมือชกของประเทศตะวันตกในการกำหนดสัดส่วนการลดสารที่ก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจก ซึ่งที่สุด โลกก็ไม่สามารถหาข้อตกลงที่เป็นผลผูกพันในการลดการก่อให้เกิดก๊าซที่สร้างภาวะเรือนกระจกได้ เพราะการแข็งขันแบบอหังการของประเทศ จีน อินเดีย และบราซิลต่อประเทศตะวันตก ซึ่งที่ผ่านมาประเทศดังกล่าวนี้มีภาวะเป็นประเทศลูกไล่ของประเทศตะวันตกมาโดยตลอด

* สุรศักดิ์ ธรรมโม เป็นนักเศรษฐศาสตร์ประจำ *Siam Intelligence Unit* หรือ *SIU* โดยคอลัมน์ “*Political Economy Intelligence by SIU*” เป็นคอลัมน์รายสัปดาห์ ที่นำเสนอการวิเคราะห์เศรษฐกิจการเมืองรอบด้าน ตั้งแต่เศรษฐกิจการเมือง ทั้งระดับโลกจนถึงระดับประเทศไทย